

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou ve věci

žalobce: **M. P.**, narozen X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 9. 2024, č. j. MPSV-2024/200941-917

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 9. 2024, č. j. MPSV-2024/200941-917, se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnutí úřadu práce ze dne 23. 7. 2024, č. j. 55884/2024/LIB, výrokem I. podle § 90 odst. 1 písm. c)

Shodu s prvopisem potvrzuje M. P.

zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v části odůvodnění doplněno a výrokem II. podle § 90 odst. 5 správního řádu ve zbytku potvrzeno.

2. Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce na základě žalobcovy žádosti ze dne 14. 12. 2022 rozhodl, že žalobci se nepřiznává dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí. Úřad práce zrekapituloval dosavadní průběh řízení a uvedl, že dne 3. 11. 2023 provedl místní šetření na pozemku p. č. X, zapsaném na LV X, katastrální území X. Na základě informací od vlastníka pozemku byla telefonicky kontaktována pronajímatelka (*pozn soudu*: správně zřejmě nájemkyně) první zahrady, která sdělila, že zahradu má v pronájmu zhruba 10 let a nikdo na ní nepřespával a nepřespává. Výzvě ze dne 1. 12. 2023, podle níž se měl žalobce dostavit k osobnímu jednání za účelem objasnění místa skutečného pobytu a následného provedení místního šetření, žalobce nevyhověl. Podle anonymního telefonického oznámení ze dne 1. 12. 2023 měl žalobce stále pobývat u matky v ulici H. Dle vyjádření pana P. L. ze dne 26. 2. 2024 předmětnou zahradu nikomu v posledních 3 letech nepronajal. Úřad práce dále obecně popisoval komunikaci se žalobcem a citoval § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Dne 4. 7. 2024 vyzval žalobce, aby doložil vyplněný doklad o užívaném bydlení, formulář pro přidání dalších společně posuzovaných osob a lékařské potvrzení. Žalobce v reakci na danou výzvu odeslal úřadu práce požadované formuláře, v nichž uvedl toliko, že neměl žádné příjmy a byl bez přístřeší. Podle úřadu práce tedy žalobce nebyl schopen prokázat, kde v době podání žádosti bydlel, či přespával, zda uváděný prostor skutečně užíval nebo zda bydlel na adrese X s dalšími osobami. Proto nebylo možné posoudit jeho majetkové a sociální poměry.
3. V napadeném rozhodnutí žalovaný podrobně popsal průběh správního řízení a odkázal na povinnost žadatele vyplývající z § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Uvedl, že žalobce neposkytl součinnost a nedokládal požadované doklady, např. potvrzení od lékaře. Připomněl, že se žalobce dle svého tvrzení v době podání žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi zdržoval v pergole v zahrádkářské kolonii. Na místním šetření provedeném dne 16. 12. 2022 však nebyl na místě zastižen. Místního šetření, konaného dne 12. 4. 2023 za účelem ověření pobytu, se žalobce také nezúčastnil, přestože s jeho provedením dříve souhlasil. Následně tvrdil, že byl objednan na vyšetření k lékaři, potvrzení však nedoložil. Podle žalovaného si úřad práce ověřoval tvrzení žalobce a zjistil, že neuváděl pravdivé informace. Vycházel z vyjádření majitele pergoly a pana P. L. ze dne 26. 2. 2024, který tvrdil, že předmětnou zahradu nikomu v posledních 3 letech nepronajal. Podle žalovaného tedy bylo prokázáno, že žalobce nebyl osobou bez přístřeší. Žalobce zároveň mařil snahy o prokázání opaku. Z dodejky k výzvě ze dne 19. 12. 2022 zároveň žalovaný dovozoval, že se žalobce prokazatelně nacházel na adrese X, neboť tuto výzvu dne 22. 12. 2022 osobně převzal. Dne 3. 4. 2023 měl žalobce uvést, že v období od září až listopad roku 2022 měl příjmy ve výši 19 000 Kč. Příjmy žalobce za rozhodné období byly podle žalovaného vyšší než částka živobytí. Započtený příjem ve výši 6 333, 33 Kč převyšoval částku živobytí 4 620 Kč. Žalobce tedy nebyl osobou v hmotné nouzi, což znamená, že nesplňoval podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí. Na podporu své argumentace žalovaný uvedl „fiktivní výpočet“ dávky příspěvek na živobytí. Žalovaný na základě uvedeného rozhodl tak, jak bylo shora popsáno.
4. Tato rozhodnutí jsou přitom již několikátými rozhodnutími o žalobcově žádosti. Poprvé úřad práce rozhodl o nepřiznání příspěvku na živobytí rozhodnutím ze dne 17. 3. 2023, které žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 27. 1. 2023. Dne 8. 6. 2023 bylo vydáno nové rozhodnutí o nepřiznání dávky, žalobcovo odvolání žalovaný zamítl a prvostupňové rozhodnutí

potvrdil rozhodnutím ze dne 18. 7. 2023. Obě tato rozhodnutí byla ke správní žalobě podané žalobcem zrušena rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 4. 10. 2023, č. j. 60 Ad 7/2023-24. Ve zrušujícím rozsudku soud konstatoval, že nebyly dány podmínky pro nepřiznání dávky z důvodu neposkytnutí součinnosti ze strany žalobce v souvislosti s šetřením konaným dne 12. 4. 2023 a následně dne 24. 4. 2023; současně správním orgánům vytknul, že se nevypořádaly s žalobcovými návrhy na dokazování. V průběhu dalšího řízení úřad práce rozhodnutím ze dne 21. 12. 2023 znovu žalobcově žádosti nevyhověl a příspěvek na živobytí nepřiznal, rozhodnutím ze dne 20. 2. 2024 však žalovaný prvostupňové rozhodnutí zrušil. Následně bylo vydáno úřadem práce rozhodnutí dne 2. 4. 2024, které znovu k odvolání žalobce žalovaný zrušil rozhodnutím ze dne 1. 6. 2024. Úřad práce již vydal rozhodnutí ze dne 23. 7. 2024, jímž příspěvek na živobytí žalobci nepřiznal. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 17. 9. 2024 žalovaný rozhodnutí úřadu práce v části odůvodnění doplnil, ve zbytku pak rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba

5. Ve včasné žalobě žalobce namítal, že úřad práce označil případ za zvláště složitý dle § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu, aniž by specifikoval, v čem složitost spočívá. Žalobce dále oznámil, že již není v hmotné nouzi, ale úřad práce na toto oznámení nereagoval. Výzvu k osobnímu jednání žalobce označil za zbytečnou a zatěžující. Dané výzvy rovněž nebyly řádně odůvodněny a byly zatíženy značnou měrou nepřezkoumatelnosti, nejistoty a libovůle. Před ústním jednáním také nedošlo k seznámení žalobce s novými skutečnostmi, přestože o to žádal. Úřad práce se rovněž nevyjádřil k důkazním návrhům obsaženým v podání ze dne 5. 6. 2023.
6. Za zásadní vadu žalobce označil skutečnost, že ústní jednání nebylo správně protokolováno, což vedlo k nesprávnému zachycení průběhu úkonu. Úřad práce také nereagoval na četná podání žalobce, ve kterých sděloval své aktuální poměry a nabízel spolupráci při místním šetření. Úřad práce dále nezjišťoval skutkový stav potřebný pro rozhodnutí ihned po podání žádosti, což vedlo k nesprávnému rozhodnutí. Po žalobci požadoval důkazy o pobytu s velkým časovým odstupem, což mu znemožnilo potřebné důkazy pořídit. Žalovaný také nevzal na vědomí, že úřad práce požadoval po žalobci nesplnitelné v situaci, kdy byl vykázán z pergoly poté, co majiteli oznámil provedení šetření. Žalobce nadto nabízel spolupráci při místním šetření, ale úřad práce na tyto návrhy nereagoval.
7. Žalobce rovněž rozporoval vyjádření pronajímatelů zahrady. Uvedl, že ani nemohli vědět o pobytu žalobce na daném pozemku, když se na něm sami nezdržovali. Žalobce je nezná a žádný právní vztah s nimi neměl. Ostatně ani pan L. nemohl potvrdit, zda žalobce v pergole přespával, protože tam se žalobcem nikdy nebyl. Žalobce pak nevěděl, že pan L. nemá k místu žádný právní vztah. Za nevěrohodné označil i anonymní oznámení ze dne 1. 12. 2023.
8. Úřad práce rovněž postupoval v rozporu se zásadou dobré správy, neboť nebylo přihlédnuto k specifickým potížím žalobce. Tím došlo k porušení práva dle článku 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na zajištění pomoci nezbytné pro zabezpečení základních životních podmínek. Za pochybení žalobce považoval i prodloužení lhůty k vyřízení žádosti.
9. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného

10. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. platí, že soud rozhodnutí přezkoumá v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vychází přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí.
12. Podle § 68 odst. 3 věta první správního řádu platí, že v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Citované ustanovení zakládá správním orgánům povinnost vydané rozhodnutí řádně odůvodnit. Nedostatků odůvodnění mohou způsobit až nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, jež je podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. důvodem pro jeho zrušení.
13. Nesrozumitelným je rozhodnutí, z něhož nelze seznat, jak bylo ve věci rozhodnuto. Taková vada rozhodnutí může být způsobena např. absencí některého výroku, zásadními jazykovými nedostatky vyjádření výroku, vnitřní rozporností rozhodnutí, ať již jeho výroků či výroků a odůvodnění rozhodnutí, případně zásadní nesrozumitelností odůvodnění. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů lze uvést, že se primárně týká nedostatků jeho odůvodnění. Nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů je takové rozhodnutí, z něhož nelze seznat, jaké skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, na základě jakých důkazů tak učinil, jak se vypořádal s námitkami a návrhy účastníka řízení, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů, podle kterých právních norem rozhodoval a proč. Rozhodnutí odvolacího orgánu se považuje za nepřezkoumatelné také tehdy, jestliže z něj není zřejmé, jak se vypořádal s odvolacími námitkami účastníka řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84).
14. Dále je třeba zdůraznit, že s ohledem na zásadu jednoty správního řízení tvoří prvostupňové správní rozhodnutí a rozhodnutí odvolacího orgánu jeden celek (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Skutková zjištění a právní posouzení obsažená v rozhodnutí vydaných v obou stupních řízení by tak na sebe měla logicky navazovat. Odvolací orgán nepochybně může určitým způsobem skutečnosti uvedené správním orgánem I. stupně korigovat, rozsah a způsob, jakým tak činí, by měl být z odůvodnění rozhodnutí bez problémů seznatelný. Odvolací orgán má podle § 90 odst. c) věta čtvrtá správního řádu možnost změnit části odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, je-li to potřeba k odstranění jeho vad a současně je výrok přezkoumávaného rozhodnutí správný. Lze doplnit, že tento postup má své místo tam, kde odůvodnění prvostupňového rozhodnutí vykazuje určité nedostatky, má však oporu v podkladech a, jak již bylo uvedeno, jeho výrok je správný. Naopak tímto postupem nelze napravovat deficity prvostupňového rozhodnutí tam, kde výroková část a odůvodnění nemají oporu ve skutkových zjištěních vyplývajících ze spisového materiálu. Současně úpravou odůvodnění dle § 90 odst. 1 písm. c) věta čtvrtá správního řádu nesmí být porušena zásada dvojinstančnosti správního řízení

(srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 9 As 64/2007-98; ze dne 27. 2. 2013, č. j. 6 Ads 134/2012-47). Pokud je ovšem možné napadené rozhodnutí změnit dle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, je odvolací orgán povinen tak v zájmu hospodárnosti řízení učinit, v souladu s § 6 odst. 2 správního řádu. Za tímto účelem je oprávněn provést v odvolacím řízení potřebné důkazy a doplnit další nezbytné podklady, musí s nimi ovšem seznámit účastníky řízení a umožnit jim se k nim vyjádřit. Stejně tak je odvolací orgán oprávněn zaujmout jiný právní názor a posoudit zjištěný skutkový stav po právní stránce odlišně než správní orgán I. stupně. I zde ovšem musí účastníky řízení na možný odlišný právní náhled na věc předem upozornit a dát jim možnost se k němu vyjádřit, pokud by pro ně nové právní posouzení mohlo být s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapivé. Platí totiž, že zrušení rozhodnutí a vrácení věci odvolacím orgánem zpět na I. stupeň podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu je až krajní možností, jak řešit vady rozhodnutí zjištěné v odvolacím řízení. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34, Sb. NSS 3837/2019).

15. V dané věci je z odůvodnění rozhodnutí úřadu práce zřejmé, že nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí, neboť žalobce neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na příspěvek na živobytí ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dané ustanovení sice nebylo uvedeno ve výroku prvostupňového rozhodnutí, ve výrokové části úřad práce pouze zmínil § 21 a 75 zákona o pomoci v hmotné nouzi, ovšem z celkového vyznění odůvodnění a rovněž z celkového kontextu dosavadního průběhu případu je důvod vydání prvostupňového rozhodnutí zřejmý. Ten úřad práce nakonec spatřoval v tom, že žalobce nereagoval dostatečně na výzvu k součinnosti ze dne 4. 7. 2024 a za celé řízení nebyl schopen prokázat, kde v době podání žádosti bydlel či přespával, a proto nebylo možné posoudit jeho skutečné majetkové a sociální poměry. V této souvislosti úřad práce mj. zmiňoval šetření provedené dne 12. 4. 2023 a 3. 11. 2023 v místě, které žalobce označil dříve jako místo svého přespávání, dále upozorňoval na vyhýbání se osobnímu jednání za účelem objasnění místa skutečného pobytu.
16. Žalovaný následně v části doplnil odůvodnění prvostupňového rozhodnutí (tedy jej změnil), zbývající část potvrdil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí však prezentoval tři různé důvody pro nepřiznání dávky, z nichž dva zcela popřely argumentaci popsanou v odůvodnění rozhodnutí prvostupňového, kterou žalovaný nikterak nekorigoval, tedy ve své podstatě jako správnou potvrdil.
17. Z napadeného rozhodnutí sice plyne, že žalobce neposkytl součinnost a nedokládal požadované doklady, tak jak tvrdil úřad práce. Rovněž žalovaný v souvislosti s touto otázkou odkazoval na § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi a obšírně se zabýval povinnostmi žadatele o dávku pomoci v hmotné nouzi osvědčovat skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu. A současně zdůraznil (oproti úřadu práce, který se tohoto ustanovení ve svém rozhodnutí nedovolával), že podle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi znemožní-li žadatel provedení sociálního šetření, případně šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu, může mu být žádost o dávku zamítnuta. Zároveň však žalovaný konstatoval, že má na základě vyjádření vlastníků a nájemců pozemku, ve spojení s dodejkou ze dne 19. 12. 2022, za prokázané, že žalobce nebyl osobou bez přístřeší a pobývá na adrese X u jeho matky. V takovém případě však již není možné tvrdit, že je důvodné nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi pro neposkytnutí součinnosti při prokazování místa, kde se žalobce v době podání žádosti zdržoval či přespával, neboť daná část odůvodnění žalovaného směřuje

k závěru, že žalobce v době podání žádosti a později pobýval na uvedené adrese u matky. Toto skutkové zjištění žalovaného směřuje k závěru, že zřejmě má být přistoupeno k posouzení důvodnosti žádosti o dávku ve vztahu k osobám žijícím spolu s žalobcem. Odůvodnění žalovaného se tak ocitlo v přímém rozporu se závěrem úřadu práce, že se žalobci nepodařilo prokázat, kde v době podání žádosti bydlel či přespával, zda uváděný prostor skutečně užíval (*pozn. soudu* myšlena v žádosti uvedená pergola v zahrádkářské kolonii) nebo bydlel na adrese X s dalšími osobami. Prvostupňové rozhodnutí za této situace mohlo být jen stěží v celé zbývající části potvrzeno jako správné. Soud znovu zdůrazňuje, že správní rozhodnutí vydaná v obou stupních řízení tvoří jeden celek a jejich odůvodnění v souhrnu musí být formulována tak, aby z nich byly nosné důvody rozhodnutí, zde důvody pro nepřiznání příspěvku na živobytí, zřejmé a jednoznačné. Stranou za dané situace soud ponechává otázku, zda má tento skutkový závěr žalovaného dostatečnou oporu v podkladech ve spisu a zda tyto podklady odpovídají zákonným požadavkům (viz již bod 28 rozsudku č. j. 60 Ad 7/2023-24). Soud dodává, že jde-li o poskytnutí součinnosti ze strany žalobce, na místě není polemika správních orgánů se závěry zrušujícího rozsudku zdejšího soudu, který již k řadě otázek (včetně šetření ve dnech 12. 4. 2023 a následně 24. 4. 2023 a následného požadavku žalobce na sdělení termínu dalšího šetření, aby mohl sdělit aktuální místo svého pobytu), vyslovil svůj závazný právní názor.

18. Zároveň je rozporuplná i navazující argumentace žalovaného, podle níž žalobce není osobou v hmotné nouzi ve smyslu § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pokud žalovaný přistoupil k doplnění důvodů, proč žalobce není osobou v hmotné nouzi, stěží mohl aprobovat závěr úřadu, že důvodem pro nepřiznání požadované dávky je nedostatek součinnosti ze strany žalobce při osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu. A ačkoli žalovaný konstatoval, že doplňuje odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, neboť úřad práce neuvedl, že žalobce není osobou v hmotné nouzi z důvodu, jde o zcela nový důvod pro nepřiznání příspěvku na živobytí, který se v odůvodnění rozhodnutí úřadu práce vůbec neobjevil. V obecné rovině nelze vyloučit, že odvolací orgán důvody pro rozhodnutí doplní, resp. zaujme jiný právní názor a posoudí zjištěný skutkový stav po právní stránce odlišně, jak již bylo uvedeno shora, takový postup však nesmí být pro účastníky řízení překvapivý. Aby k tomu nedošlo, musí odvolací orgán účastníky řízení na možný odlišný právní náhled na věc předem upozornit a dát jim možnost se k němu vyjádřit, pokud by pro ně nové právní posouzení mohlo být s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapivé.
19. Samotný „fiktivní výpočet“ dávky příspěvek na živobytí ze strany žalovaného je pak nesrozumitelný, neboť skutečnosti v něm uváděné nemají oporu ve spisovém materiálu ani v zákonných předpisech. Dle napadeného rozhodnutí bylo vycházeno z hypotézy § 24 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, který stanoví, kdy se u posuzované osoby za částku živobytí bere částka existenčního minima. Ta byla dle § 5 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění účinném od 1. 7. 2022 do 31. 12. 2022, stanovena na 2 980 Kč měsíčně. Žalovaný však bez bližšího odůvodnění prováděl výpočet nikoli s částkou existenčního minima dle jím citovaného ustanovení, ale s částkou životního minima, která byla dle § 2 téhož zákona stanovena ve výši 4 620 Kč měsíčně.
20. Zároveň žalovaný měsíční výdělek žalobce v měsících září, říjen a listopad 2022 zprůměroval, aniž by uvedl, proč tak učinil. A aniž odůvodnil, jaké období považuje za rozhodné ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalovaným uvažovaný příjem z brigád v celkové výši 19 000 Kč neodpovídá ani výši příjmu stanoveného § 9 odst.

1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť za příjem se dle písm. a) tohoto ustanovení považuje 70 % příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů. Tuto skutečnost žalovaný do svého výpočtu nikterak nepromítl, případně nezdůvodnil, že se jedná o typ příjmu, který se dle § 9 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi považuje za příjem ze 100 %.

21. Soud zároveň zdůrazňuje, že žalovaný vycházel z částek měsíčního výdělku, dopsaných do žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi v pozdější fázi řízení. Žalobce přitom v průběhu řízení sporoval, že by částky výdělku do žádosti dopsal. V tomto duchu odkazoval zejména na rozpory mezi protokolem z ústního jednání a dalšími záznamy do spisu, které měly dopsání daných částek zachycovat. S jeho argumentací se žalovaný v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádal a dané částky při výpočtu bez dalšího použil.
22. Přiměřené náklady na bydlení, které jsou dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, nezbytné pro posouzení, zda se osoba v hmotné nouzi nachází, žalovaný do svého výpočtu nezahrnul. Zřejmě tedy počítal s tím, že jsou nulové, nicméně z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, jaké úvahy jej k tomu vedly, případně z jakých podkladů taková zjištění vyplývají. Matka žalobce, u které dle předchozí argumentace žalovaného žalobce bydlel, a tedy přichází v úvahu jako osoba společně posuzovaná, do úvah žalovaného a fiktivního výpočtu dávky zahrnuta nebyla. Rovněž v tomto směru není odůvodnění závěru, že žalobce není osobou v hmotné nouzi podle § 21 zákona o pomoci v hmotné nouzi srozumitelné.
23. Soud uzavírá, že z napadeného rozhodnutí, který tvoří jeden celek s prvoinstančním rozhodnutím, není zřejmé, který z důvodů pro nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi považovaly správní orgány v žalobcově případě za relevantní, rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné pro vnitřní rozpornost a nedostatek odůvodnění. Vzhledem k tomuto závěru soud věcně neposuzoval jednotlivé žalobní námitky, neboť s ohledem na stav napadeného rozhodnutí nebylo možné posoudit jejich důvodnost.

V. Závěr a náklady řízení

24. Soud s ohledem na uvedené skutečnosti podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s.
25. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil jednání, v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 s. ř. s.
26. V dalším řízení bude povinností žalovaného znovu rozhodnout o odvolání žalobce, a to přezkoumatelným způsobem tak, aby jeho rozhodnutí, které zásadně tvoří jeden celek s rozhodnutím úřadu práce, naplňovalo požadavky § 68 odst. 3 správního řádu. Žalovaný tedy bude muset založit své rozhodnutí na důvodech, které si nebudou vzájemně odporovat a budou odpovídat výrokové části. Současně musí dbát na to, aby jeho skutková zjištění a skutková zjištění úřadu práce, která bude akceptovat, měla oporu ve spise, a to v podkladech získaných v souladu se zákonem. Dále bude muset žalovaný vypořádat relevantní námitky žalobce. Bližší procesní postup žalovaného soud nemůže soud předvídat, neboť bude na žalovaném, aby vybral skutková zjištění, která považuje za rozhodná pro posouzení věci, a podřadil je pod příslušná ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle nichž má být o žalobcově žádosti o příspěvek na živobytí rozhodnuto. Soud si dovolí na tomto místě

poznámenat, že žalovaným obvykle volená struktura odůvodnění rozhodnutí, kdy žalovaný detailně popisuje veškerý průběh předchozího správního řízení a cituje doslova závěry správního orgánu I. stupně, ke srozumitelnosti rozhodnutí nepřispívá. Mnohdy není zřejmé, které z takto obsáhle uvedených skutečností považuje vlastně žalovaný za rozhodné a prokázané, zda z nich dovozuje nějaké závěry; případně se jeho následně učiněné závěry dostávají do rozporu s dříve uvedenými pasážemi rozhodnutí.

27. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.
28. V souzené věci byl úspěšný žalobce, má proto proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci však v řízení před soudem žádné prokazatelné náklady nevznikly, pro účely zrušení rozhodnutí bez jednání je ostatně k výzvě soudu ani nevyčísлил, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 9. dubna 2025

Mgr. Lucie Trejbalová, v. r.
samosoudkyně